

PRIVALOMOJO HIGIENOS ĮGŪDŽIŲ MOKYMO PROGRAMA

Darbuotojai, kuriems privalomas higienos įgūdžių mokymas	Mokymo temos	Mokymo trukmė (akademinėmis valandomis)	Mokymo periodiškumas ir organizavimas*
1	2	3	4
1. Areštinių ir laisvės atėmimo vietų darbuotojai	1.1. Areštinių ir laisvės atėmimo vietų vėdinimo, apšvietimo, vandentiekio ir kanalizacijos, valymo ir dezinfekcijos higienos reikalavimai 1.2. Mitybos ir asmens higienos reikalavimai 1.3. Higienos įgūdžių, padedančių apsisaugoti nuo žarnyno, kvėpavimo takų ir odos užkrečiamųjų ligų, formavimas, apsinuodijimo maistu profilaktikos pagrindai 1.4. Ypač pavojingų infekcijų profilaktika 1.5. Lytiškai plintančių ligų, ŽIV/AIDS, hepatito B ir hepatito C profilaktika 1.6. Rūkymo, alkoholio ir narkotikų žala žmogaus sveikatai, priklausomybių profilaktika	6	Prieš pradėdami dirbti ir kas penkeri metai
2. Vandens tiekimo įmonių darbuotojai	2.1. Geriamojo vandens kokybės reikalavimai, sanitarinis vandens tiekimo šaltinių saugumas ir sanitarinės apsaugos zonos 2.2. Vandens fizinių savybių (skaidrumo, spalvos, kvapo, skonio) įvertinimas, mikrobiologiniai vandens kokybės rodikliai 2.3. Vandenyje esančios nuodingosios medžiagos, vandens užterštumas organinėmis, cheminėmis ir radioaktyviosiomis medžiagomis, vandens valymo ir dezinfekcijos būdai 2.4. Per vandenį plintančių užkrečiamųjų ligų profilaktika 2.5. Asmens higienos įgūdžių formavimas	6	Prieš pradėdami dirbti ir kas dveji metai
3. Darbuotojai, kurių veikla susijusi su maisto produktų apdorojimu, išdavimu ir maitinimu (maisto produktų, jų priedų, žaliavų gamybos, žvejybos, prekybos, tiekimo, transportavimo, sandėliavimo ir maitinimo įmonių darbuotojai, tarp jų: stiuardės, keleivinio transporto palydovai, laivų virėjai, jų padėjėjai, bufetų ir produktų sandėlių darbuotojai)	3.1. Maisto, žaliavų, produktų pašalinimas iš rinkos, maisto gamybos ir maitinimo patalpų (grindų, sienų, lubų, langų, durų, laiptų, paviršiaus) higiena 3.2. Teritorijos, transporto, sandėlių apšvietimo, vėdinimo, vandens, nutekamųjų vandenių, tualetų, buities patalpų higiena 3.3. Maisto gamybos įmonės technologijų higiena 3.4. Paviršių, su kuriais liečiasi maistas, priežiūra, pakavimo priemonės ir medžiagos 3.5. Atliekų ir techninių medžiagų laikymas, valymo higiena (plovimas, dezinfekcija, graužikų ir vabzdžių naikinimas)	6	Prieš pradėdami dirbti ir kas dveji metai

Darbuotojai, kuriems privalomas higienos įgūdžių mokymas	Mokymo temos	Mokymo trukmė (akademinėmis valandomis)	Mokymo periodiškumas ir organizavimas*
1	2	3	4
	3.6. Maisto įmonės rizikos veiksnių analizės ir svarbiųjų valdymo taškų (RVASVT) sistemos diegimas 3.7. Higienos reikalavimų laikymosi, profilaktinių sveikatos patikrinimų ir skiepų svarba, asmens higienos įgūdžių formavimas 3.8. Ūmių užkrečiamųjų žarnyno ligų, apsinuodijimų maistu, pūlingų odos ligų ir kvėpavimo sistemos ligų profilaktika		
4. Apgyvendinimo ir kitas (ne maitinimo) paslaugas teikiantys darbuotojai (bendrabučių, viešbučių, pensionų, vaikų ir suaugusiųjų globos įstaigų, nakvynės namų, kaimo turizmo sodybų ir kiti susiję su apgyvendinimu, darbuotojai bei teikiantys pagalbą namuose, pirčių, baseinų, saunų, plaukų priežiūros, veido ir kūno priežiūros, nagų priežiūros, tatuiravimo, ilgalaikio (permanentinio) makiažo, papuošalų vėrimo ir kitas grožio bei sveikatingumo paslaugas teikiantys darbuotojai)	4.1. Teritorijos ir patalpų naudojimo higiena (patalpų vėdinimo, šildymo, apšvietimo, vandentiekio ir kanalizacijos, teritorijos ir patalpų valymo ir dezinfekcijos, buities atliekų surinkimo ir išvežimo reikalavimai) 4.2. Pūslelinės, niežų, pedikuliozės, grybelinių ir bakterinių odos ligų profilaktika 4.3. Ypač pavojingų infekcijų, užkrečiamųjų kvėpavimo sistemos ir virškinimo sistemos ligų profilaktika 4.4. Darbo drabužių higienos reikalavimai, profilaktinio sveikatos tikrinimo ir skiepų reikšmė ligų profilaktikai 4.5. Triukšmo, vibracijos ir kitų profesinės rizikos veiksnių įtaka sveikatai, profilaktikos priemonės 4.6. Geriamojo, prausimuisi naudojamo ir maudyklų vandens higienos reikalavimai 4.7. Vandens, skalbinių ir darbo įrankių dezinfekcijos įgūdžių formavimas 4.8. Asmeninės higienos įgūdžių formavimas 4.9. Lytiškai plintančių ligų, ŽIV/AIDS, hepatito B ir hepatito C profilaktika 4.10. Rūkymo, alkoholio ir narkotikų žala žmogaus sveikatai, priklausomybių profilaktikos priemonės	6	Prieš pradėdami dirbti ir kas treji metai
5. Formaliojo ir neformaliojo švietimo bei ugdymo įstaigų (ikimokyklinio ugdymo, formaliojo ir neformaliojo švietimo, kvalifikacijos tobulinimo įstaigų, mokyklų, psichologinių ir pedagoginių tarnybų) darbuotojai	5.1. Švietimo ir ugdymo įstaigų teritorijos, patalpų priežiūros ir naudojimo (vėdinimo, apšvietimo, šildymo, vandentiekio ir kanalizacijos, valymo ir dezinfekcijos), mokymo inventoriaus ir žaislų higienos reikalavimai 5.2. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ir mokinių mitybos higiena (maisto priėmimas, gamyba, išdalijimas, indų, įrankių, inventoriaus plovimas, dezinfekcija ir kt.), sveikos mitybos rekomendacijos 5.3. Vaikų asmens higiena. Higienos reikalavimai, taikomi mokymo procesui 5.4. Užkrečiamųjų kvėpavimo sistemos ligų profilaktika 5.5. Užkrečiamųjų žarnyno ligų, apsinuodijimo maistu profilaktika 5.6. Užkrečiamųjų odos ligų profilaktika 5.7. Personalo asmens higienos reikalavimai, profilaktinių sveikatos	6	Pirmaisiais darbo metais ir kas penkeri metai

Darbuotojai, kuriems privalomas higienos įgūdžių mokymas	Mokymo temos	Mokymo trukmė (akademinėmis valandomis)	Mokymo periodiškumas ir organizavimas*
1	2	3	4
	tikrinimų, skiepų svarba 5.8. Lytiškai plintančių ligų ir ŽIV/AIDS, hepatito B ir hepatito C profilaktika 5.9. Rūkymo, alkoholio ir narkotikų žala žmogaus sveikatai, priklausomybių profilaktikos priemonės		
6. Darbuotojai, dirbantys galimos profesinės rizikos sąlygomis (kenksmingų veiksnių aplinkoje ir pavojingą darbą)	6.1. Cheminiai, fiziniai, biologiniai, ergonominiai (psichofiziologiniai) darbo aplinkos profesinės rizikos veiksniai 6.2. Vyraujantys profesinės rizikos veiksniai (veikiantys tam tikros profesijos darbuotojų grupes) 6.3. Leidžiamos (pagal galiojančias higienos normas) profesinės rizikos veiksnių vertės 6.4. Profesinės rizikos veiksnių poveikis darbuotojo sveikatai, profesinių ligų samprata 6.5. Bendrosios ir asmens profilaktikos priemonių naudojimo įgūdžių formavimas	6	Prieš pradėdami dirbti ir kas penkeri metai
7. Darbuotojai, kurių veikla susijusi su nuodingosiomis medžiagomis	7.1. Teisės aktai, reglamentuojantys sveikatos saugą dirbant su nuodingosiomis ir potencialiai nuodingomis medžiagomis 7.2. Nuodingųjų medžiagų klasifikacija, jų savybės, poveikis aplinkai ir žmogaus sveikatai 7.3. Rizikos veiksniai, veikiantys dirbančiuosius su nuodingosiomis medžiagomis, profilaktinių sveikatos tikrinimų reikšmė lėtinių apsinuodijimų ir ligų profilaktikai 7.4. Prevencinės priemonės nuodingųjų medžiagų saugai užtikrinti 7.5. Asmens higienos ir saugaus darbo su nuodingosiomis medžiagomis įgūdžių formavimas	28	Prieš pradėdami dirbti ir kas penkeri metai
8. Darbuotojai, kurių veikla susijusi su medicininių atliekų tvarkymu sveikatos priežiūros įstaigose	8.1. Teisės aktai, reglamentuojantys medicininių atliekų tvarkymą 8.2. Medicininių atliekų tvarkymo sistema (atliekų klasifikacija, surinkimo ir šalinimo būdai) 8.3. Medicininių atliekų surinkimo, rūšiavimo, pakavimo, ženklavimo, saugojimo, kenksmingumo pašalinimo, apskaitos dokumentų pildymo įgūdžių formavimas 8.4. Darbuotojų sveikatos stebėjimas, kraujo infekcijų (hepatito B, hepatito C, ŽIV/AIDS ir kt.) profilaktika 8.5. Kolektyvinės ir asmeninės apsaugos priemonės, saugaus darbo įgūdžių formavimas	8	Prieš pradėdami dirbti

* Mokymo organizavimo aprašas pateiktas šios programos 1 priede.

PRIVALOMOJO HIGIENOS ĮGŪDŽIŲ MOKYMO ORGANIZAVIMO APRAŠAS

1. Privalomasis higienos įgūdžių mokymas yra licencijuojama visuomenės sveikatos priežiūros veikla, kuria verstis turi teisę juridiniai asmenys ir juridinių asmenų ar kitų organizacijų, įsteigusių Europos Sąjungos valstybėse narėse ir kitose Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusiose valstybėse, filialai Lietuvos Respublikoje, turintys visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licenciją privalomajam higienos įgūdžių mokymui. Vidaus reikalų sistemos įstaigos privalomąjį higienos įgūdžių mokymą atlieka vadovaudamosi šiuo aprašu ir kitais norminiais dokumentais.
2. Mokyti licencijas turinčiose įstaigose pagal privalomojo higienos įgūdžių mokymo programas turi teisę fiziniai asmenys, turintys visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licenciją verstis privalomuoju higienos įgūdžių mokymu. Asmenys, užsiimantys privalomuoju higienos įgūdžių mokymu, turi atitikti specialiuosius reikalavimus asmenims, siekiantiems verstis privalomuoju higienos įgūdžių mokymu, laikytis kitų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro patvirtintų licencijuojamos veiklos sąlygų.
3. Privalomasis higienos įgūdžių mokymas vykdomas pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro patvirtintą privalomojo higienos įgūdžių mokymo programą (toliau – programa).
4. Įstaiga, turinti licenciją verstis privalomuoju higienos įgūdžių mokymu, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu patvirtinta mokymo programa, rengia ir tvirtina Privalomojo higienos įgūdžių mokymo planus (toliau – mokymo planas) ir pagal juos moko nustatytų profesijų ir veiklos sričių asmenis.
5. Mokymo planas turi būti parengtas pagal šios programos 2 priede pateiktą Privalomojo higienos įgūdžių mokymo plano formos pavyzdį.
6. Sveikatos apsaugos ministerijos ar jos įgaliotos įstaigos nurodymu, atsižvelgiant į teisės aktų pokyčius bei mokymo poreikius, mokymo plano turinys turi būti papildomas ir atnaujinamas, bet ne rečiau kaip kas penkeri metai.
7. Vienoje besimokančioje grupėje gali būti iki 24 žmonių. Vykdamas pratybas grupė dalijama į du ar daugiau pogrupių.
8. Asmeniui, baigusiam mokymą pagal privalomojo higienos įgūdžių mokymo programą ir raštu išlaikiusiam teorinių žinių testą (teisingai atsakiusiam į 70 proc. pateiktų klausimų) bei gavusiam teigiamą praktinės užduoties įvertinimą, mokymą vykdanči įstaiga išduoda sveikatos žinių atestavimo pažymėjimą (toliau vadinama – pažymėjimas). Pažymėjimo tekstas rašomas mokymą vykdančios įstaigos blanke pagal šios programos 3 priede pateiktą pažymėjimo formos pavyzdį. Pažymėjimas turi būti pasirašytas jį išdavusios įstaigos vadovo, patvirtintas įstaigos antspaudu ir užregistruotas sveikatos žinių atestavimo pažymėjimų registracijos žurnale.
9. Asmuo, gavęs pažymėjimą, pasirašo sveikatos žinių atestavimo pažymėjimų registracijos žurnale. Asmeniui, praradusiam pažymėjimą, išduodamas dublikatas. Apie tai įrašoma pažymėjimų registracijos žurnale.
10. Sveikatos žinių atestavimo pažymėjimų registracijos žurnalas, žinių patikrinimo testų ir praktinių užduočių vertinimo dokumentai, pasirašyti mokymo dalyvio ir dėstytojo, saugomi mokymą vykdančioje įstaigoje 5 metus ir pagal reikalavimą pateikiami mokymo kokybę kontroliuojančiai institucijai.
11. Asmenims, turintiems medicinos, visuomenės sveikatos arba slaugos studijų krypties bakalauro ar magistro kvalifikacinio laipsnio ar jiems prilygintą išsilavinimą (baigusiems studijas iki 1995 metų – aukštąjį arba specialųjį vidurinį medicininį išsilavinimą), sveikatos žinių atestavimo pažymėjimai gali būti išduodami be mokymo kursų lankymo (išskyrus darbuotojams, kurių veikla susijusi su medicininėmis atliekų tvarkymu sveikatos priežiūros įstaigose), sėkmingai išlaikiusiems teorinių žinių testą bei gavusiems teigiamą praktinės užduoties įvertinimą.
12. Už privalomojo higienos įgūdžių mokymo kokybę, specialiųjų reikalavimų, kitų licencijuojamos veiklos sąlygų, sveikatos žinių atestavimo pažymėjimų išdavimo tvarkos pažeidimus atsako įstaiga, kuri vykdo privalomąjį higienos įgūdžių mokymą, vadovas.
13. Darbdaviai turi užtikrinti, kad šiame apraše išvardytų profesijų darbuotojai turėtų sveikatos žinių atestavimo pažymėjimus. Pažymėjimų kopijos saugomos darbdavio nustatyta tvarka ir pateikiamos kontroliuojančių institucijų prašymu.
14. Valstybinei visuomenės sveikatos priežiūros tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos pavaldžios teritorinės visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos ir kitos kontroliuojančios institucijos pagal savo kompetenciją vykdo privalomojo higienos įgūdžių mokymo priežiūrą šalyje.